

Pierwsze polskie czasopismo reprezentujące interesy branży narciarskiej

narciarski BIZNES

Nr 2 (2) KWIECIEŃ 2008

LEITNER
ropeways

Używane czy nowe...

Artykuł ten jest adresowany głównie do przyszłych inwestorów, mających zamiar działać w sektorze związanym z turystyką górską, która odgrywa ważną rolę w gospodarce regionów. Rozwijanie turystyki górskiej, w tym propagowanie zdrowego sposobu spędzania wolnego czasu poprzez czynny wypoczynek na stokach narciarskich, sprzyja zarówno zdrowiu i kondycji obywateli, jak również staje się ważnym czynnikiem stymulującym rozwój gospodarczy, szczególnie na terenach górskich. Głównym celem tego artykułu jest przedstawienie Państwu niektórych zagadnień technicznych i prawnych, związanych z dość powszechnymi w latach ubiegłych, aktywnymi działaniami ze strony inwestorów z branży turystycznej, polegającymi na wykorzystywaniu do budowy infrastruktury stacji narciarskich, używanych kolei linowych i wyciągów narciarskich. Tendencja ta ma ostatnio charakter malejący. Jednakże w dalszym ciągu, szczególnie w przypadku inwestorów początkujących, o ograniczonych możliwościach finansowych, mamy do czynienia z przypadkami adaptacji już eksploatowanych ww. urządzeń i powtórnego ich użycia na nowym miejscu eksploatacji. Z jednej strony sytuacja taka pozwala za-inwestować część zaoszczędzonych środków (wynikających z różnicy pomiędzy wartością urządzenia „starego” i „nowego”) i przeznaczyć je na rozbudowę infrastruktury towarzyszącej, niezbędnej obecnie do skutecznego funkcjonowania stacji narciarskiej. Głównie dotyczy to parkingów, miejsc noclegowych, etc. Z drugiej jednak strony przyszły inwestor jest zobowiązany do dostarczenia dowodów przeprowadzenia szczegółowych, dodatkowych i często kosztownych badań specjalistycznych wybranych elementów tych urządzeń. Wynika to z faktu, iż urządzenia przeznaczone do przewozu osób muszą spełniać wysokie wymagania, związane z bezpieczeństwem. Wymagania te są określone w przepisach prawa.

Zanim jednak przejdziemy do podstawowego dokumentu omawiającego zasady zmiany lokalizacji ww. urządzeń, należy przytoczyć kilka niezbędnych i podstawowych informacji z zakresu prawa z dziedziny urządzeń transportu linowego, obowiązującego obecnie na terenie kraju.

Zgodnie z ustawą z dnia 21.12.2000 r. o dozorcze technicznym (Dz.U.2000.122.1321 z późniejszymi zmianami), Transportowy Dozór Techniczny (TDT), jest odpowiedzialny jako właściwa władza na terenie Polski za prawidłowe wprowadzenie do eksploatacji urządzeń kolei linowych (w tym kolei linowych i wyciągów narciarskich) oraz nadzór nad tymi urządzeniami przez cały okres ich eksploatacji.

Zgodnie z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Ministra Transportu z dnia 1 czerwca 2006 r. w sprawie warunków technicznych dozoru technicznego w zakresie projektowania, wytwarzania, eksploatacji, naprawy i modernizacji urządzeń transportu linowego (Dz. U. Nr 106, poz.717) TDT ocenia i uzgadnia dokumentację techniczną urządzeń kolei linowych oraz wykonuje niezbędne inspekcje (w tym próby i badania ruchowe) tych urządzeń, przed wydaniem decyzji zezwalających na ich eksploatację.

Powyższe rozporządzenie dotyczy zarówno urządzeń kolei linowych zaprojektowanych, wytworzonych i oddawanych do użytku (zgodnie z postanowieniami Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 2000/9/WE z dnia 20 marca 2000 r. odnosząca się do urządzeń kolei linowych przeznaczonych do przewozu osób), jak również kolei linowych i wyciągów narciarskich wybudowanych i oddanych do użytku przed dniem 3 maja 2004 r. (data ostatecznego przyjęcia dyrektywy do stosowania na terenie Wspólnoty), a więc urządzeń nieobjętych wymaganiami zasadniczymi tej dyrektywy.

Dyrektywa ta została wprowadzona do prawa polskiego rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 11 grudnia 2003 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla kolei linowych przeznaczonych do przewozu osób (Dz.U.2004.15.130).

Od wielu lat obserwuje się na terenie państw Wspólnoty, ale także poza jej obszarem, że pewna liczba urządzeń jest przemieszczana po kilku lub kilkunastu latach eksploatacji (mniej lub bardziej intensywnej) i ponownie instalowana na nowym miejscu eksploatacji (głównie na terenie krajów Europy Środkowej i Wschodniej).

Zmiana lokalizacji dla kolei linowych i wyciągów narciarskich

W zakresie przemieszczania i ponownego instalowania ww. urządzeń nie ma ujednoliconych uregulowań prawnych na poziomie europejskim lub międzynarodowym. Do kolei linowych i wyciągów narciarskich stosuje się generalnie przyjęte rozwiązania krajowe (jeśli istnieją). Często jednak nie ma żadnych przepisów prawnych regulujących obrót używanymi kolejami linowymi lub wyciągami narciarskimi na terenie poszczególnych krajów lub pomiędzy nimi.

Należy przy tym zaznaczyć, że w rozporządzeniu Ministra Transportu z dnia 1 czerwca 2006 r. w sprawie warunków technicznych dozoru technicznego w zakresie projektowania, wytwarzania, eksploatacji, naprawy i modernizacji urządzeń transportu linowego (Dz. U. Nr 106, poz. 717), każde urządzenie kolei linowej demontowane i ponownie montowane na nowym miejscu wymaga uzyskania zgody TDT na jego eksploatację. W przypadku urządzeń eksploatowanych poza terenem Polski przed ich przeniesieniem, konieczne jest wykonanie dodatkowych badań nieniszczących odpowiedzialnych elementów takich jak: wprzęgła, pojazdy i ich zawieszenie, osie baterii rolek i wahaczy, osie kół napędowych i przewojowych, wyposażenie hamulców, połączenia spawane głównych elementów konstrukcji nośnych (w tym koła napędowe i przewojowe, podpory trasowe i układ napinania), badania magnetyczne lin i ich zaplotów, przegląd przekładni i napędów (główny, pomocniczy, awaryjny, ewakuacyjny,

przyspieszający i zwalniający (dla kolei wyprzęganych)), sprawdzenie urządzeń nadzorujących i wykrywających sytuacje niebezpieczne oraz inne dodatkowe badania zalecone przez TDT.

Ponadto wszelkie czynności związane z montażem tych urządzeń wymagają posiadania przez montującego/instalującego stosownych uprawnień do wykonywania tych czynności wydanych w drodze decyzji na podstawie art. 9 ustawy z dnia 21.12.2000 r. o dozorcze technicznym (Dz.U. 2000.122.1321 z późniejszymi zmianami).

Problem brakujących i ujednoliconych wytycznych w zakresie przenoszenia używanych urządzeń został zauważony przez O.I.T.A.F. (Międzynarodowa Organizacja Transportu Linowego), która biorąc pod uwagę również stanowisko czołowych wytwórców tych urządzeń zrzeszonych w I.A.R.M. (Międzynarodowe Stowarzyszenie Wytwórców Kolei Linowych), postanowiła powołać Grupę Roboczą dla kompleksowego opracowania wytycznych i zaleceń dla przenoszenia używanych wyciągów narciarskich i wybranych rodzajów używanych kolei linowych.

Pierwsze posiedzenie Grupy Roboczej zainicjowane przez Komitet Dyrekcyjny oraz praca nad opracowaniem wytycznych odbyło się 6 listopada 2007 r. w Mediolanie, a drugie 9 stycznia 2008 r. w Sterzing (Włochy). Powyższe prace zaowocowały wydaniem i przygotowaniem przez O.I.T.A.F. dokumentu o nazwie „Projekt zaleceń odnoszących się do przenoszenia używanych urządzeń kolei linowych (wyciągów narciarskich, napowietrznych kolei linowych wyprzęganych i niewyprzęganych o ruchu okrężnym do transportu osób)”.

Poniżej zamieszczono projekt omawianych zaleceń, które nie stanowią przepisów prawa, ale mogą być wykorzystane i pomocne w przypadku ustalania dodatkowych kryteriów dla przenoszenia omawianych urządzeń. Mogą także stanowić cenne uzupełnienie wymagań obowiązujących w danym kraju.

Należy zwrócić uwagę, że poniższe zalecenia obejmują tylko wybrane rodzaje kolei linowych i dotyczą kolei linowych napowietrznych okrężnych, które stanowią zdecydowaną większość pośród wszystkich eksploatowanych odmian kolei linowych na świecie.

Tekst zaleceń O.I.T.A.F. nie jest tekstem ostatecznym i może podlegać pewnym korektom.

Tomasz Wilk

Wydział Techniki w Transportowym
Dozorze Technicznym w Warszawie

P.S. Pragnę wyrazić podziękowanie Pani K. Witkowskiej z Wydziału Certyfikacji i Współpracy Międzynarodowej w Transportowym Dozorze Technicznym w Warszawie za okazaną mi pomoc w przygotowaniu tekstu tłumaczenia zaleceń O.I.T.A.F. z języka francuskiego.

